

УДК 616.314.9-053.4:615

**Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. Е. Бережна, Ю. І. Солошенко,
С. А. Павленко, А. В. Шепеля, Л. І. Клименкова**

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ «ГЛУФТОРЕД» ДЛЯ ЛІКУВАННЯ КАРІЕСУ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»,
міська дитяча клінічна стоматологічна поліклініка, м. Полтава

Для України, як і країн ближнього зарубіжжя, характерно збільшення показників поширеності та інтенсивності, а також різке «омолодження» карієсу. Актуальність цієї проблеми не підлягає сумніву, оскільки на сьогодні карієс діагностують уже в 1 – 1,5-річних дітей, а 40 років тому він практично не зустрічався в дітей 3 – 4 років. Поширеність карієсу в дітей молодшого віку різних регіонів України коливається в межах 9,05% – 58,0% за інтенсивності 0,77 – 2,48 зуба [1, 2, 4, 6, 8].

Лікування карієсу тимчасових зубів було і залишається надзвичайно важливим і складним завданням дитячої стоматології, оскільки каріозний процес у твердих тканинах тимчасових зубів поширюється досить швидко і тому несвоєчасне чи неефективне стоматологічне втручання може призвести до подальшого розвитку карієсу чи його ускладнень і як наслідок - до видалення тимчасових зубів, загибелі зачатків постійних зубів та порушень формування прикусу [3, 7].

Особливу увагу, на наш погляд, слід звернути на імпрегнаційний метод лікування вказаної патології, який досить часто використовується в практичній охороні здоров'я під час лікування карієсу зубів у дітей раннього віку. Як правило, для проведення цього методу лікарі застосовують розчин нітрату срібла з подальшим його відновленням аскорбіною кислотою, глюкозою, гідрохіноном тощо. Однією з

негативних властивостей імпрегнації за допомогою срібла є зміна природного кольору твердих тканин зубів у дітей на чорний, що знижує естетичний вигляд зубного ряду [3, 5]. Більшість клініцистів стверджують, що на естетику в тимчасовому прикусі не слід звертати увагу, тому що тимчасові зуби через деякий час фізіологічно зміняться постійними зубами. Але натепер батьки все частіше звертаються до лікаря з проханням збереження після лікування естетичного вигляду навіть молочних зубів.

Під час пошуку препарату, який міг би замінити класичний нітрат срібла для лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів, ми звернули увагу на препарат «Глуфторед» («ВладМиВА»), що використовується для глибокого фторування емалі та дентину. Цей препарат доступний, технічно простий у використанні та порівняно дешевий, але ефективність його застосування для лікування карієсу тимчасових зубів у дітей натепер досліджена недостатньо.

Мета дослідження

Дослідження клінічної ефективності застосування препарату «Глуфторед» для лікування карієсу тимчасових зубів у дітей.

Матеріали та методи дослідження

Для вирішення поставленого завдання проведено дослідження 16 дітей 3 – 4-річного віку з проявами первинного апроксимального гострого поверхневого карієсу на різцях верхньої щелепи, які належать до 1 та 2 груп здоров'я і проживають у м. Полтаві в однакових соціально-побутових умовах.

Обстеження дітей проводилося на базі Полтавської міської дитячої клінічної стоматологічної поліклініки й охоплювала опитування та клінічну оцінку стану органів порожнини рота.

Під час збору скарг і анамнезу з'ясовували місце народження, місце й умови проживання дитини, джерело водопостачання, характер вигодовування, перенесені та супутні хвороби, відвідування дошкільних

закладів.

У всіх обстежених визначали інтенсивність (кп, де к – каріозні тимчасові зуби, п – пломбовані тимчасові зуби) карієсу тимчасових зубів. Для оцінки гігієнічного стану порожнини рота застосовували гігієнічний індекс Федорова-Володкіної. Проводили також облік знань дітей з профілактики стоматологічних захворювань. Як реєстраційний документ використовували медичні карти стоматологічного хворого, в які заносили дані анамнезу, результати клінічного обстеження, попередній діагноз та інформацію щодо проведеного лікування карієсу.

Для обробки тимчасових зубів використовували препарат «Глуфторед» фірми «ВладМиВА». До складу препарату входять рідина та суспензія. Рідина – розчин блакитного кольору, який містить іони фтору та міді. Суспензія – дрібнодисперсний гідроокис кальцію у дистильованій воді з додаванням стабілізатору.

Перед застосуванням «Глуфтореду» проводили очищення поверхонь зубів від зубного нальоту з використанням спеціальних засобів, некректомію уражених карієсом твердих тканин зубів гострим екскаватором, очищення поверхонь зубів струменем дистильованої води та повітря.

Особливістю застосування препарату для лікування молочних зубів є зворотна послідовність нанесення компонентів: суспензія – рідина – суспензія. Тому спочатку каріозні порожнини ретельно обробляли суспензією гідроокису кальцію протягом 1 хвилини, потім висушували струменем повітря, обробляли рідиною з іонами фтору і міді протягом 1 хвилини, видаляли надлишок рідини сухим ватним тампоном, повторно обробляли каріозні порожнини суспензією гідроокису кальцію протягом такого ж проміжку часу і промивали дистильованою водою.

Для закріплення ефекту процедуру повторювали через 2 тижні. Курс лікування проводили двічі за рік.

Під час динамічного спостереження всім дітям рекомендували проведення гігієни порожнини рота з використанням зубної пасти «Биокальций» фірми «Splat».

Ефективність «Глуфтореду» оцінювали візуально через 6 та 12 місяців після завершення курсу терапії.

Критерієм погіршення стану вважалося збільшення розмірів каріозних порожнин, виникнення нових крейджаних плям чи пігментації. За стабілізації процесу розмір каріозних порожнин, їхній колір та цілісність емалі не змінювалися.

Результати дослідження та обговорення

Оцінюючи стан гігієни порожнини рота в обстежених дітей, можна зробити висновок, що вона в цілому є незадовільною і складає 2,12 бала. Спостерігається тенденція незначного покращення рівня гігієни з віком, що можна пояснити вдосконаленням навичок чищення зубів. Опитуванням визначено, що більшість дітей чистять зуби один раз за день і нерегулярно, використовуючи пасти без урахування вмісту в них фтору, які застосовують для чищення зубів і батьки. За даними контрольованого чищення зубів встановлено, що більшість дітей не володіють навичками раціональної гігієни порожнини рота.

Результати застосування препарату «Глуфторед» для лікування карієсу тимчасових зубів у дітей представлені в таблиці.

Як свідчать дослідження, через шість місяців після завершення курсу терапії у всіх дітей прогресування каріозного процесу не виявлене, колір твердих тканин не змінився.

Під час контрольного огляду дітей через 12 місяців після проведеного лікування отримані такі результати: стабілізація каріозного процесу виявлена в 93,75% дітей, у 6,25% дітей спостерігалось погіршення стану, яке проявлялось збільшенням розмірів каріозних порожнин. Колір твердих тканин у всіх випадках діагностувався без змін. Батьки були

задоволені збереженням естетичного вигляду зубів у своїх дітей.

Таблиця

Динаміка проявів каріозного процесу за застосування «Глуфтореду»

Місяць спостереження	К-ть спостережень (дітей)	Зміни проявів каріозного процесу (кількість дітей)							
		стабілізація	Погіршення стану						
			збільшення розмірів каріозних порожнин		виникнення				
					нових плям		пігментації емалі		
абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%		
6	16	16	100%	0	0	0	0	0	0
12	16	15	93,75%	1	6,25%	0	0	0	0

Цей результат досягається завдяки герметизації мікротріщин емалі, каналців дентину та цементу внаслідок послідовного нанесення складових препарату. Утворена субстанція становить собою високомолекулярний полімер кремнієвої кислоти з відкладеними в ньому субмікроскопічними кристаликами фтористого кальцію, фтористого магнію і фтористої міді-II. Вона є лужною і дуже щільною, що забезпечує ефективний захист дентину та пульпи.

Субмікроскопічні кристали фтористого кальцію розміром менше 1 мікрона утворюються безпосередньо в дентинних каналцях і порах ушкодженої емалі, що забезпечує ефективний і довготривалий захист від карієсу. Також вони є постійним джерелом фторид-іонів, які забезпечують довготривалу ремінералізацію й ефективну герметизацію твердих тканин, а сполуки міді гарантують ефективний захист твердих тканин зубів від дії карієсогенних мікроорганізмів. Довготривала наявність іонів міді та фтору в твердих тканинах зубів сприяє відновленню альвеолярно-дентальної системи [9].

Висновок

Отже, результати проведених нами досліджень свідчать про високу клінічну ефективність застосування препарату «Глуфторед» для лікування карієсу тимчасових зубів, що є підставою для його успішного використання в клініці дитячої стоматології.

Література

1. Біденко Н. В. Ранній карієс у дітей: стан проблеми в Україні та у світі / Н. В. Біденко // Современная стоматология. – 2007. – № 1. – С. 66 – 72.
2. Горзов І. П. Екологічні аспекти карієсу зубів та хвороб пародонту / І. П. Горзов, А. М. Потапчук. – ВАТ «Патент»: Ужгород, 1998. – 225 с.
3. Карієс временных зубов у детей раннего возраста: обоснование этиопатогенетических подходов к профилактическому лечению / Л. П. Кисельникова, Т. Е. Зуева, О. А. Кружалова [и др.] // Стоматология детского возраста и профилактика. – 2007. – № 2. – С. 19 – 22.
4. Каськова Л. Ф. Поширеність карієсу тимчасових зубів у дітей м. Полтава / Л. Ф. Каськова, А. В. Шепеля // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2008. – Т. 8, вип. 4 (24), ч. 1. – С. 30 – 32.
5. Корчагина В. В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста / В. В. Корчагина. – М.: МЕДПресс-информ, 2008. – 168 с.
6. Смоляр Н. І. Регіональна програма профілактики карієсу зубів у дітей Львівщини / Н. І. Смоляр, І. С. Шульган, Н. М. Крупник // Вісник стоматології. – 2000. – № 5 (29). – С. 140 – 142.
7. Хоменко Л. А. Большие проблемы маленьких детей / Л. А. Хоменко // Дент Арт. – 1996. – № 3. – С. 5 – 6.
8. Хоменко Л. О. Проблема профілактики карієсу зубів у дітей України / Л. О. Хоменко // Матеріали I (VIII) з'їзду Асоціації стоматологів України. – К., 1999. – С. 102 – 103.

9. <http://www.vladmiva.ru/img/prof/gluftored.jpg>

Стаття надійшла

05.09.2012 р.

Резюме

Результати проведених нами досліджень доводять високу клінічну ефективність застосування препарату «Глуфторед» для лікування карієсу тимчасових зубів, що є підставою для його успішного використання в клініці дитячої стоматології.

Ключові слова: діти, тимчасові зуби, лікування, препарат «Глуфторед».

Резюме

Результаты проведенных нами исследований доказывают высокую клиническую эффективность применения препарата «Глуфторэд» для лечения кариеса временных зубов, что является основанием для его успешного использования в клинике детской стоматологии.

Ключевые слова: дети, временные зубы, лечение, препарат «Глуфторэд».

Summary

The results of our study demonstrate the high clinical effectiveness of "Gluftored" preparation for the treatment of temporary teeth caries. So it can be recommended for the use in pediatric dental clinic.

Key words: children, temporary teeth, treatment, preparation of «Gluftored»